

Vergaderjaar 1996–1997

25 000 X

Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 1997

Nr. 100

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 september 1997

Inleiding

Met deze brief informeer ik u over de vervanging van beschermende kleding tegen nucleaire, biologische en chemische (NBC) strijdmiddelen voor het personeel van de krijgsmacht (A-fase). Het betreft een behoeftestelling voor een exploitatie-project met een technologisch sterk vernieuwend karakter, waarover u, ingevolge de nieuwe richtlijnen in het Defensie Materieelkeuze Proces (Kamerstuk 25 000 X, nr. 5 van 23 september 1996), wordt ingelicht.

NBC-dreiging

De proliferatie van NBC-wapens zal in de komende jaren waarschijnlijk voortgaan. Het risico blijft bestaan dat Nederlandse militairen tijdens de uitvoering van hun taken worden geconfronteerd met dit soort wapens. Verondersteld wordt dat de inzet van NBC-strijdmiddelen minder waarschijnlijk is als de tegenstander weet dat de militairen beschikken over een goede beschermende uitrusting. Ook kunnen militairen zijn ingezet bij conflicten in de nabijheid van kerncentrales of chemische industrieën. Bij incidenten daarmee vormen de vrijkomende straling en industriële gassen een reële dreiging voor iedereen die zich in de buurt bevindt. Om bovenstaande redenen is het noodzakelijk dat al het personeel beschikt over een toereikende NBC-beschermende uitrusting.

Binnen de Navo heeft de «Defence Group on Proliferation» (DGP) zich gebogen over de risico's van de proliferatie van NBC-wapens voor de lidstaten en hun vermogen hiertegen op te treden. Er is bezien wat de mogelijkheden zijn om biologische en chemische strijdmiddelen te detecteren en te identificeren, onder meer door middel van een waarschuwingssysteem. Ook is onderzocht welke mogelijkheden individuele landen hebben voor individuele en collectieve bescherming en ontsmetting.

De conclusie van de DGP is dat er Navo-breed een tekort is aan detectie-, identificatie- en waarschuwingssystemen. Ook wat collectieve bescherming betreft, zijn er tekortkomingen geconstateerd. De mogelijkheden voor ontsmetting voldoen aan de eisen. Ten aanzien van de individuele bescherming dringt de DGP aan op middelen die zo weinig mogelijk fysieke, psychologische en logistieke inspanning vergen en die bovendien bescherming bieden tegen een zo groot mogelijk arsenaal aan strijdmiddelen. Landen worden aangemoedigd vooral hun «reaction forces» met zo licht mogelijke beschermende kleding uit te rusten.

Huidige situatie

De huidige NBC-beschermende kleding is geproduceerd in de periode van 1980 tot 1988. De kleding is aangeschaft in de periode waarin vooral werd uitgegaan van een optreden van de krijgsmacht in een West-Europees klimaat in het kader van de algemene verdedigingstaak. De beschermende werking berust op het gebruik van actieve koolstof, waarvan de houdbaarheid minimaal tien tot twaalf jaar bedraagt. De pakken voldoen aan de toenmalige eisen en zijn gebaseerd op de technische mogelijkheden van die tijd.

Sinds 1989 voert het Prins Maurits Laboratorium van TNO jaarlijks kwaliteitscontroles uit met mosterdgas-dampstesten. Gebleken is dat de kleding technisch aan het verouderen is, waardoor de effectiviteit van de pakken vanaf 2000 zal afnemen.

Ook het einde van de tactische levensduur is in zicht. Thans wordt een wereldwijde inzet van de krijgsmacht voorzien. Meer dan voorheen moet de kleding onder warme klimatologische omstandigheden kunnen worden gebruikt. De huidige kleding is hiervoor echter ongeschikt, omdat het dragen ervan reeds bij matig zware arbeid bij temperaturen boven 30°C binnen twee uur tot warmte-uitputting leidt. In tegenstelling tot de overige gevechtskleding, is de kleding bovendien niet voorzien van een camouflagepatroon, wat afbreuk doet aan de passieve beschermingswaarde ervan.

Gewenste situatie

De nieuw te verwerven NBC-kleding moet het personeel van de krijgsmacht dus beschermen tegen een grote verscheidenheid aan NBC-strijdmiddelen onder uiteenlopende klimatologische omstandigheden. De kleding moet voldoen aan de binnen de Navo geldende kwaliteitseisen. Om zo flexibel mogelijk te kunnen reageren op een dreiging moet deze kleding eenvoudig kunnen worden gedragen samen met de bestaande gevechtsuitrusting en kunnen worden afgestemd op de omstandigheden. Een van de mogelijkheden hiervoor is het zogenaamde lagenconcept. De lagen bestaan uit een NBC-poncho en onderkleding. Deze onderkleding is een dunne laag kleding die onder de gevechtskleding moet worden gedragen en bescherming biedt tegen gassen, dampen en aerosolen. De poncho biedt bescherming tegen vloeistofbesmettingen. Dit lagenconcept biedt goede mogelijkheden om de bescherming van het personeel aan te passen aan de omstandigheden, waarbij de lichamelijke belasting zo laag mogelijk kan worden gehouden.

Operationele behoefte

Het uitgangspunt is de Navo-eis dat personeel moet beschikken over kleding die gedurende minimaal 24 uur bescherming biedt. De meeste Navo-leden voorzien hierin met de aanschaf van twee sets kleding per persoon. De mobilisabele component van de krijgsmacht zal in voorkomend geval alleen voor de algemene verdedigingstaak worden ingezet. Dit zal dan gebeuren in een West-Europees klimaat. De oudere

pakken voldoen nog aan de eisen voor een optreden onder dergelijke omstandigheden. Naar verwachting zullen gedurende de vervangingsperiode voldoende oudere pakken voorhanden zijn om de mobilisabele eenheden hiermee uit te rusten.

Aangezien de kleding een beperkte levensduur heeft, is het niet gewenst om voor het volledige oorlogspersoneelsbestand in één slag alle kleding aan te schaffen. Een gefaseerde verwerving is kosteneffectiever. Wel wordt verzekerd dat personeel dat in aanmerking komt voor optreden tijdens crisisbeheersingsoperaties altijd kan beschikken over toereikende NBC-beschermende kleding.

Voorzien is dat de totale krijgsmachtbehoefte in drie fasen zal worden aangeschaft. Op dit moment wordt de totale behoefte geschat op ongeveer 150 000 sets NBC-beschermende kleding. In de eerste fase zullen ongeveer 55 000 sets worden aangeschaft, inclusief reservekleding en kleding voor opleidings- en trainingsdoeleinden. In volgende fasen, respectievelijk in 2004 en 2008, zal telkens een volgend deel van de totale behoefte worden aangeschaft, waarbij rekening wordt gehouden met de technische levensduur van de aanwezige kleding, de stand van de techniek en de eventueel veranderde internationale veiligheidssituatie.

Personele en financiële consequenties

Het project heeft geen personele consequenties. Instroming van de NBC-beschermende kleding is voorzien vanaf 2000. Voor de eerste fase van het project is f 28 miljoen gereserveerd. Dit is naar verwachting voldoende om te voorzien in de geschetste behoefte.

Uitvoering

De Koninklijke landmacht zal het project als single service manager uitvoeren. Gezien het technologisch vernieuwend karakter van het project en de mogelijke deelneming van Nederlandse industrieën zullen deze bij de verdere voortzetting van het project optimaal worden betrokken. Ook zal worden gestreefd naar internationale samenwerking bij de ontwikkeling, productie en verwerving van NBC-beschermende kleding. Doordat de overeenkomsten binnen Navo op NBC-gebied uitdrukkelijk zullen worden gerespecteerd, is standaardisatie gewaarborgd.

Voortzetting van het project

Ik ben voornemens, indien gewenst na overleg met u, in te stemmen met de voortzetting van dit project en mede gezien de aard van het project en de beperkte financiële omvang ervan de Koninklijke landmacht mandaat te verlenen dit project en de vervolgfases ervan als single service manager voor de gehele krijgsmacht uit te voeren.

De Staatssecretaris van Defensie,
J. C. Gmelich Meijling